

A magyar nyelv tanítása szófiai középiskolákban.

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes, hogy *Jakab* Dávid szegedi tanárt, a bolgár viszonyok alapos ismerőjét, Szeged város tanácsa megbizta azzal, hogy három felsőkereskedelmi iskolai tanulóval utazzék Szófiába. A kiküldetésnek tudvalévólag az volt a célja, hogy a felsőkereskedelmi iskolai tanulók a szófiai áruüzletekben a bolgár kereskedelmi szokásokat megismerjék, a bolgár nyelv elsajátítása végett elhelyezést nyerjenek, viszont hogy bolgár tanulókat hozzanak Szegedre, akik közül öt hadiárvának az ellátását a város magára vállalta. *Jakab* Dávid tanár július 5-én indult utnak a három szegedi tanulóval Szófiába, ahonnan augusztus 22-én tért vissza. Kiküldetésének eredményéről jeltést tett gróf Apponyi Albert kultuszminiszternek is. Jelentésének megtételére utazásának egyik olyan eredménye készítette, amely — ha megvalósul — nagy lépést jelent a magyar-bolgár közeledés terén.

A jelentésben ugyanis azt a javaslatot teszi *Jakab*, hogy a magyar nyelv oktatását állandósítani kellene Bulgáriában, mert azt tapasztalta, hogy a bolgár társadalom nagy érdeklődést és rokonszenvet tanúsít a magyar nyelv és kultúra iránt. Szükséges volna ezt a szimpátiát ápolni és az érdeklődést ébrentartani magyar propaganda megindításával, amelyne eszközeiről szintén figyelemreméltó javaslatok vannak a jelentésben, amelynek legérdekesebb része az, amely a kiküldetés pozitív eredményéről számol be. Ebből megállapítható, hogy *Jakab* Dávid a magyar-bolgár közeledés eszméjét szép sikerrel szolgálta Szófiában, ahol ez a törekvése, megértéssel találkozott.

A szófiai tanügyi hatóságok közreműködésével ingyenes magyar nyelvi tanfolyamot nyitott *Jakab* tanár. A tanfolyamon 40—50 hallgató vett részt a társadalom különböző rétegeiből. A tanfolyam hallgatói és a nagyközönség nagy érdeklődést tanúsított *Jakab* Dávid működése iránt, aki minden héten francia nyelven előadást tartott a magyar politikai

és társadalmi viszonyokról. Az előadások során alkalma volt meggyőződnie arról, hogy Bulgáriában mennyire érdeklődnek minden iránt, ami magyar. Mutatja ezt az is, hogy azokat a cikkeket, amelyeket *Jakab* tanár a szófiai napilapokba bolgár és francia nyelven írt a magyar-bolgár testvériségről, a nagyközönség nagy figyelemmel kísérte.

Kedvező tapasztalatai *Jakab* Dávidot arról győzték meg, hogy a magyar nyelv rendszeres oktatását eredményesen be lehetne vezetni a bolgár középiskolákban. Kihallgatást kért tehát dr. *Peseff* bolgár közoktatásügyi miniszternél, akinek előterjesztette erre vonatkozó javaslatait. A bolgár kultuszminiszter a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg az előterjesztést, amely szerint a szófiai három fiú és három leánygimnáziumban a magyar nyelvet mint kötelező fakultatív tantárgyat vezessék be heti három órában. A VI. és VII. osztályokban a magyar irodalmat, történelmet földrajzot és a reál irányú osztályokban a magyar kereskedelmi levelezést és tanítanak magyar nyelven.

Dr. *Peseff* kultuszminiszter nagy örömmel fogadta ezt a tervet és kijelentette, hogy a legnagyobb készséggel hajlandó elrendelni a szófiai középiskolákban a magyar nyelv oktatását, ha a magyar kormány megfelelő támogatást nyújt.

Most tehát pusztán a magyar kormányon mulik, hogy a magyar nyelv rendszeres oktatását a szófiai középiskolákban már a következő tanévben megkezdjék. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter bizonyára örömmel meg fogja ragadni az alkalmat, hogy a magyar nyelv rendszeres tanítását a szófiai középiskolákba bevezessék és a magyar kormány minden lehető meg fog tenni annak az érdekében, hogy Magyarország és Bulgária között a szellemi kapcsolatot megerősítse, mert — annyi mulasztás és tétlenség után — igazán elérkezett az ideje annak, hogy Magyarország a Balkánon teljesítse azt a kulturmisszióját, amelyre hivatott.

csak a mi barátaink, hanem különösen ellenségeink is meghallhatják, azok, akik vitéz csapatainkat szétzúzzák és azok, akik köztünk élnek és várják azt a pillanatot, hogy felemelkedhessék fejüket és megtámadhassák a szabad orosz népet. Ismételem, semmit sem fogunk eltitkolni előttetek, mert a forradalom kitörése óta első ízben jövünk ide, éppen azért, hogy szabadon beszélhessünk hozzátok és megmondhassuk nektek, hogy milyen elviselhetetlen és milyen óriási az a felelősség, amely rajtunk nyugszik, az eddig elszenvedett csapások ellenére is.

Polgártársaim! Az állam most a halálos veszedelem óráját éli át. Szerencsétlenségünk nem mindenki akarja a háborútól tönkretett hazát oltárára helyezni ezt az áldozatot, s napról-napra még súlyosabbá teszi az ország kritikus helyzetét. A politikai életben a széthullás folyamata még erősebb, sőt akadnak Oroszország földjén lakó bizonyos nemzetségek, akik arra csábítgatják magukat, hogy üdvüket nem az anyaországgal való összeköttetésben, hanem szeparatiztikus törekvések megvalósításában keresik. És mindezt megkoronázza a nagy szerencsétlenség a fronton, ahol csapataink, megfellebbezve a hazát iránti kötelességről, kardsapát nélkül kitérnek az ellenség rohama elől és ezzel népük számára a zsarnokság új láncát kovácsolják.

Ilyen mélyre zuhantunk, mert nem tudunk felszabadítani magunkat a régi uralom szerencsétlen öröksége alól, amelyet gyűlöltünk ugyan, amelynek azonban engedelmességtől, mert féltünk tőle. Hiszen még most is, amikor a hatalom a szabadságra, nem pedig a szuronyokra támaszkodik, át ruházzuk az új hatalomra az öröklött bizalmatlanságot. Most tehát azok, akik az előtt reszkettek az autokratikus uralom előtt, bátran vonulnak fel a hatalom ellen. De tudják meg, hogy türelmünknek vannak határai és akik ezeket a határokat túllépik, olyan erőre találnak, amely őket a cárizmus idejére fogja emékeztetni.

A miniszterelnök, akinek fejtegetését az egész gyűlés tomboló helyesléssel fogadta, ezután a kormány programjáról nyilatkozott és a következőket mondta:

— Nemrég felháborodással utasítottuk vissza a különbéke javaslatát. Nehány nappal ezelőtt tanúi voltunk egy hasonló nemtelen kísérletnek, amely szövetségeseink felé irányult. Ők is hasonló felháborodással utasították vissza. A nagy orosz nép nevében mondom szövetségeseinknek: ez az egyetlen felelet, amelyet tőletek vártunk. (Viharos tetszés.)

A gyűlés viharosan ünnepelte a szövetségesek megjelent képviselőit. Mindenki felemelkedett helyéről és éltette a szövetséges diplomatákat.

Kerenszki aztán a román nép érdemeit méltatta, amely oly sokat szenvedett a háború alatt és azt mondotta: Ha ez a nép kénytelen hazáját átmenetileg elhagyni, Oroszországban igazi vendégfogadtatásra számíthat.

Ezután a finnországi kérdésre került a sor. Kerenszki megerősítette, hogy a kormány a feloszlatott tartománygyűlés újból való megújítását erőszakkal meg akarja akadályozni és annak a reményének adott kifejezést, hogy a kormánynak ezt az elhatározását az egész ország helyeselni fogja. (Bravókiáltások és élénk tetszés.)

A kormány meg fogja kísérelni, hogy megvédje a hadsereget azok ellen a beforgató befolyások ellen, amelyek a katonák szívéből kiűznek minden katonai érzületet és erőyes küzdelmet fog indítani a maximalisták ellen, hogy megghiusítsa minden kísérletüket, amely a katonai fegyelem megállítására irányul.

Kollégáim majd megfestik számotokra

Kerenszki Oroszország halálos veszedelméről.

— A moszkvai állami kongresszus. —

Moszkva, augusztus 25. A Pétervári Társulat Ügynökség jelenti: Ma délután három órákor megkezdődött a moszkvai nagy állami kongresszus, amelyre az ország valamennyi szociális intézményét, a zemsztvók, községek és pártok képviselőit meghívták. A kormány tagjai közül Kerenszki miniszterelnök, Nekrasov pénzügyminiszter, Csernov földmívelési miniszter, Pjerkonov élelmezési miniszter már délután tíz órákor Moszkvába érkezett és a Kremlben szállott meg.

Moszkva utcáin nagy az élénkség, különösen a nagy opera környékén, mert a kongresszus az Operában tartja üléseit. A színház előtti téren nagy tömegek gyűltek össze, de csöndben és békésen viselkednek. Tegnap még vészhirességet terjesztettek arról, hogy nyugtalanságok és zavargások várhatók, de Moszkva katonai kormányzója szigorú intézkedéseket tett a rend fenntartására. Lovas csapatok vették körül a színházat, őrzik a bejáratokat.

A színházat átalakították a kongresszus céljaira. A nézőtérrel lépcső vezet a

színpadra, amelyet vörös drapériával vontak be.

Kerenszki miniszterelnök délután három órákor nyitotta meg a konferenciát.

— A kormány — mondotta Kerenszki — a nagy szabad Oroszország polgárait Moszkvába hívta, nem politikai viták, vagy pártviszályok megbeszélése végett, hanem hogy nyíltan és szabadon megmondják nekik az igazságot mindarról, amit az ország vár és megmondja, hogy e pillanatban mily súlyos bajai vannak a hazának. Tette ezt a kormány azért is, hogy később egy polgár se védekezhessék azzal, hogy nem ismerte az ország igazi helyzetét. Minden kísérletet, hogy a konferenciát arra használják fel, hogy megtámadják az ideiglenes kormány által megtestesített nemzeti forradalmi hatalmat, kegyelem nélkül tűzzel és karddal el fogunk nyomni.

Azok, akik elérkezettnek tekintik a pillanatot arra, hogy a forradalmi hatalmat a józan ész alapján megdöntsék, tévednek. A kormány azt hiszi, hogy megmondhatja az igazat és hogy ezt az igazságot nem